

interesserede. Programmet omfattede *Heinz Fischers* komprimerede gengivelse af *Offenbachs* „Hoffmanns eventyr“ på „Komische Oper“ i Berlin i *Walter Felsensteins* berømte iscenesættelse, og *Manfred Wekwertbs* film over *Bert Brechts* „Die Mutter“. Filmen er en fotografisk „recording“ af „Berliner Ensemble“'s opførelse af stykket på „Theater am Schiffbauerdamm“ i Brechts egen iscenesættelse.

Til en *F. W. Murnau*-udstilling i „Akademie der Künste“ i Berlin i marts og april bidrog museet med film, billeder og programmer.

Museet har i den sidste tid erhvervet en del interessante ældre film ved udvekslinger med andre arkiver. Fra *Albert Fidelius Filmarchiv* i Berlin har vi modtaget et lille, men komplet Nordisk melodrama fra 1909 „Barnet som Vælgører“, hvis instruktør er ukendt. Fra samme arkiv er også modtaget *Urban Gads* „Das Mädchen ohne Vaterland“ fra 1912 med *Asta Nielsen*.

En *Asta Nielsen*-film var også med i den første sending fra det sovjetrussiske filmarkiv „Gosfilmofond“ i Moskva, med hvilket det omsider er lykkedes museet at få forbindelse. Den er også fra 1912 og iscenesat af *Urban Gad* og titlen er „Der Totentanz“. Desværre var kopien i en sådan stand, at det kun er muligt at bevare

den ene af de tre spoler. De øvrige film, som vi foreløbig har fået fra Moskva, er *Holger-Madsens* „Guldet og vort Hjerter“ fra 1913 med *Psilander, Carl Alstrup, Thorkild Roose* og *Alma Hinding, August Bloms* „En ensom Kvinde“ fra 1914 med *Betty Nansen* og *Olaf Fønss*, og *Fritz Magnussens* „Lægen“ fra 1917 med *Clara Wieth* og *Olaf Fønss*. Blandt de film, som vi venter at modtage i nærmeste fremtid er foruden *Carl Th. Dreyers* genfundne film, „Elsker hverandre“, *August Bloms* „Balletdanserinden“ med *Asta Nielsen*. Hermed har museet de fire film, som blev de eneste, *Asta Nielsen* indspillede for danske selskaber.

Museets bibliotek har bl. a. anskaffet sig følgende bøger:

Marguerite Duras: Hiroshima mon amour, 1960.

Michelangelo Antonioni: L'Avventura, 1960.

Louis Daquin: Le cinéma notre métier, 1960.

Pierre Lherminier: L'Art du Cinéma, 1960.

Luigi Chiarini: Panorama del cinema contemporaneo, 1957.

Ezra Goodman: The Fifty Year Decline and Fall of Hollywood, 1961.

Parker Tyler: The Three Faces of the Film, 1960.

Bertolt Brecht: Brechts Dreigroschenbuch, 1960.



Cinéma Suedois

Jean Béranger: La grande aventure du cinéma suédois. Le Terrain Vague. Paris 1960.

Den franske filminstruktør og filmskribent *Jean Béranger* er ikke ganske ukendt her i landet. Vi kender ham både fra den praktiske og den teoretiske side. I Filmmuseets forevisningsrække har man kunnet se hans charmerende kortfilm „Mic-Mac“ fra 1950 om den franske pantomimer *Marcel Marceau*, og til „Kosmorama“ (numrene 30 og 31) har han skrevet en solid og

oplysende artikel om moderne fransk kortfilm. I sit hjemland er han først og fremmest kendt som *Ingmar Bergman*-eksperten. Utallige er de artikler, han i tidsskrifterne „Cinéma“ og „Cahiers du Cinéma“ har skrevet om denne svenske instruktør, og i 1959 udsendte Béranger den første monografi om Bergman.

Studiet af Bergman har ført Béranger ind på studiet af svensk film som et hele, og et resultat af denne interesse er den nys udkomne bog: „La grande aventure du cinéma suédois“, en filmhistorie, der behandler svensk film fra den tidligste begyndelse til vore dage.

Der er adskillige nyttige oplysninger at hente i denne filmhistorie. Således må man fremhæve de mange filmografier over svenske filmfolk, instruktører såvel som skuespillere og de mange udførlige handlingsreferater af svenske film. Béranger har en let og flydende stil og forstår at gøre sit stof levende for enhver, der interesserer sig blot en smule for filmhistorie. *Mauritz Stillers* flimrende person giver han for eks. et godt indtryk af med dennes blanding af dandy-optræden og jernhård kunstnerisk disciplin.

Men denne lethed i stilen opnås hos Béranger desværre på bekostning af grundighed i behandlingen af det emne, han skriver om. En dansk filmhistoriker får tilliden til Bérangers grundighed svækket på et tidligt tidspunkt i læsningen af hans bog. På side 32 kommer han ind på at omtale tidlig dansk film, og det er beklageligt at se, hvor mange unøjagtigheder og fejl det lykkes ham at fremkomme med blot på en enkelt side. Således skriver han, at vor films blomstringstid var betinget af de særlige forhold under den første verdenskrig. Det var jo tværtimod disse forhold, der var med til at ødelægge vor filmindustri. På samme side nævner han, at „Morfinisten“ er produceret af „Nordisk Films Kompani“. Men den var „Skandinavisk-russisk Handelshus“ første store succes. Og når han fortsætter med at sige, at *Victor Sjöström* i sine første film var påvirket af samtidige sensationsfilm fra „Nordisk“, er dette også en unøjagtighed. For ganske vist producerede „Nordisk“ sensationsfilm på dette tidspunkt, men denne genre var dog først og fremmest en specialitet hos „Skandinavisk-russisk Handelshus“, og de tidlige svenske sensationsfilm er da også påvirket af „Skandinavisk-russisk Handelshus“ produkter, især af „Den flyvende Cirkus“, hvad man også kan læse hos den svenske filmhistoriker *Bengt Idestam-Almquist* i dennes grundlæggende værk om tidlig svensk film „När filmen kom til Sverige“. Béranger skriver om *Victor Sjöström*, at denne, inden han arbejdede med film, en overgang havde været beskæftiget som instruktørassistent ved Det kongelige Teater i København. Denne oplysning er interessant, men er den rigtig? Det er ikke lykkedes

mig at verificere den, og mig bekendt skriver *Bengt Idestam-Almquist*, den største kender af *Victor Sjöström*, intet herom hverken i sin før omtalte filmhistorie eller i sin biografi over de to største svenske stumfilminstruktører, i det værk, der hedder: „Sjöström och Stiller“.

Desværre skæmmes Bérangers filmhistorie ikke alene af sådanne unøjagtige detaljer som de ovennævnte, men man savner tillige en kyndig æstetisk vurdering både af enkelte film og af hele filmperioder. I sin gennemgang af for eks. *Alf Sjöbergs* „Frøken Julie“ og af *Ingmar Bergmans* „Sommerleg“ kommer han først med et godt oplæg, giver dernæst et velskrevet og udførligt handlingsreferat, men den saglige bemærkelse af filmene udebliver.

En skandinavisk læser af „La grande aventure du cinéma suédois“ vil ikke kunne hente meget i denne bog, derimod har den måske en vis berettigelse overfor et fransk publikum, der ikke kender meget til svensk film og med denne bog får en ganske livfuld introduktion til emnet.

Marguerite Engberg.

Film i skolen

Ellen Siersted: Filmundervisning. Gyldendal 1961.

For et par år siden udgav Gyldendal i serien „Klassens Bibliotek“ en lille bog af *Ellen Siersted* „Hvad er film?“ Denne bog var beregnet for skoleelever i mellemkolealderen og gav i meget kortfattet form en introduktion til filmens teknik og de forskellige filmtyper og -gener. Den er med udbytte blevet benyttet som grundbog nogle af de steder, hvor man i den

Fra museets billedarkiv

Den 6. februar 1961 døde *George Schnévoigt*, instruktøren, der frem for nogen prægede den danske tonefilms første år. De færreste tænker vel på, at *Schnévoigt* allerede i 1915 begyndte sin karriere som filminstruktør med „De mystiske Z-Straaler“ eller „Skeletdansen“ eller „Dødedansen“, der fik premiere den 14. februar 1916 i „Kosmorama“ på Østergade. På billedet fra filmen ses *Friiof Kaulbach* og *Anton de Verdier* som to desperate artistbrødre, der har fanget *Alma Hinding*, for at frarøve hende og hendes far, professoren, de mystiske Z-stråler. Allerede i denne tidlige film fornemmer man *Schnévoigts* tekniske omhyggelighed og glimrende udnyttelse af belysningen, som i denne scene i en skibslast, hvor lyskilden er en åben dækslug.

